

HENRY FORD DELA ZVEZNI VLADI VELIKE PREGLAVICE

DASI JE FORDOVA DRUŽBA
STAVILA NAJCENEJŠO PONUDBO,
VLADA NE VE, ČE BI JO SPREJELA

NRA se ne more odločiti za sprejem Fordove ponudbe. — Johnson pravi, da bo imel Ford opravka z justičnim departmentom, ako ne bo zadovoljil vsem zahtevam. — Niti Fordova družba niti njene podružnice ne bodo dobile vladnih kon-trakov.

WASHINGTON, D. C., 27. oktobra. — Predsednik Roosevelt še vedno čaka, kdaj bo dobil od Henryja Forda zagotovilo in dokaze, da Fordova družba izpolnjuje določbe pravilnika za avtomobilsko industrijo.

Neki Fordov zastopnik je rekel, da Fordove delavnice obratujejo ne samo po pravilniku, ampak imajo delavci še celo večje ugodnosti kot jih pravilnik določa.

Industrijalni administrator Johnson je javno zapretil Fordu, da bo njegov slučaj poveril justičnemu departmentu, ako ne dobi od njega v doglednem času točnega in zadovoljivega odgovora.

Razni vladni departmenti so naročili za več milijonov dolarjev truckov in avtomobilov, in Ford je stavil izmed vseh tvorničarjev najnižjo ponudbo.

Vlada zaenkrat še ne ve, čigavo ponudbo naj sprejme; ali Fordovo, ki je najcenejša, ali ponudbo kakke druge družbe, ki je podpisala pravilnik, dasi je stavila dražjo ponudbo.

Johnson je namignil, da tudi Fordove podružnice, ki so pod raznimi imeni raztresene po vsej deželi, ne bodo dobile vladnih naročil, ako ne bo med Fordom in vlado dosežen popoln sporazum.

DETROIT, Mich., 27. oktobra. — Fordova družba je izdala ugotovilo, v katerem dolži industrialnega diktatorja Johnsona, da jo je pričel bojkotirati.

— Johnson nam očita, — je rečeno v ugotovilu, — da naše ravnanje ni v soglasju s postavo. Nobena postava ne določa, da moramo podpisati pravilnik. Nobena postava ne določa, da moramo imeti znamenje višnjavega orla. Johnsonovih izjav ne smatramo za postavu. Johnson je storil veliko krivico ameriški industriji, čije delovanje je v soglasju s postavu. Pa ne samo to. On nastopa kot diktator ter si prisvaja oblast najvišjega sodišča.

WASHINGTON, D. C., 27. oktobra. — Vprašanje, ako bo Henry Ford mogel biti vdeležen pri vladnem naročilu za več milijonov dolarjev avtomobilov, truckov in aeroplanov, ne da bi podpisal NRA pravilnik, je še bolj zamotano, ker je Ford stavil administratorju NRA najnižjo ponudbo.

Uradniki gozdarskega oddelka so v dvomu, ako imajo postavno pravico kupiti trucke od tvrdke, ki ni podpisala avtomobilskega pravilnika, kar odredba predsednika Roosevelta odločno prepoveduje. Henry Ford ni podpisal NRA pravilnika.

Vojni department, ki je zahteval, da mora Ford podpisati določbe pravilnika, ako hoče biti udeležen pri naročilu vojnega departmenta v znesku — \$10,000,000, mogoče ne bo prišel v zadrego, ker bodo morala biti naročila izvršena po vojaških načrtih in določbah.

NRA je mnenja, da se Ford ravna po avtomobilskem pravilniku in do sedaj v vladni urad še ni prišla v tem oziru nobena pritožba proti Fordu.

S 1. novembrom mora avtomobilska trgovska zbornica predložiti vladi svoje poročilo o poslovanju pod NRA pravilnikom. Ako Ford do tega dne zbornici ne predloži svojega poročila, mu NRA administracija ne bo priznala, da je izpolnil vse zahteve pravilnika.

Litvinova cakajo težke naloge

MILICA PROTI
ŠTRAJKARJEM

Governor države Iowa je dovolil, da sme biti narodna garda poklicana. Gardisti bodo odganjali pikete.

Glenwood, Iowa, 27. oktobra. — Šerif William de Moss je z dovoljenjem gubernerja Clyde Heringa poblastil narodno gardo, da tekom farmerskega štrajka drži vse ceste proste piketov.

Gardisti bodo postavili svoj stan blizu Plattsmouth mosta, kjer je 500 farmerjev v spremstvu šerifa sprejelo celo vrsto truckov z živino skozi vrste piketov.

V okraju Pottawattamie je razširjeno med farmerji veliko gibanje proti farmerskemu prazniku. V Glenwoodu so tudi farmerji na svojem shodu sklenili, da bodo spremljali trucke skozi vrste piketov.

NEMIRI V
PALESTINI

Tekom nemirov je bilo ubitih trinajst oseb. — Arabci so odločno proti priseljevanju Židov.

Jaffa, Palestina, 27. oktobra. — Policija je streljala na veliko množico Arabcev, ki so protestirali proti vedno naraščajočemu priseljevanju židov. Ubitih je bilo nedoločeno število Arabcev in mnogo ranjenih. Tudi nekaj policistov je bilo ranjenih.

Kot so Arabci prišli iz množice, so jih pripravljali na parado, katero je pa je mestna oblast prepovedala.

Arabei, ki so bili oboroženi z revolverji, palicami in kamenjem, so skušali prebiti policijski kordon. Ko Arabcev ni bilo mogoče pomiriti, je policija pričela streljati. Popolne so se našli nekotliko poleg, toda še vedno je bilo slišati streljanje. Nekaj Arabcev je bilo ubitih, toda njih število ni znano.

Policija patrolira po mestu in vojaštvo je pripravljeno. V protest proti naseljevanju židov so Arabci zaprli svoje trgovine.

LINDBERGH
V PARIZU

Pariz, Francija, 27. oktobra. — Charles A. Lindbergh je iz Inverness na Škotskem priletel v Pariz in je pristal na mornariškem letališču Les Mureaux na Seini.

Na poletu se je moral boriti s hudim viharjem. Pri prihodu v Pariz je rekel, da jo moral obiskati mesto, kjer je pred šestimi leti dosegel toliko časti, ko je sam priletel iz New Yorka.

Lindbergh se je s svojo soprogo nastanil v hotelu Crillon, kjer tudi stanuje general Pershing, ki je sprejel Lindbergha kot polkovnika s vojaškimi častmi.

Lindbergh je naprosil mestno oblast, da pusti vsak oficijalen sprejem, ker hoče preživeti v Parizu nekaj dni kot navadni meščan.

V Združene države se bo odpravil s parnikom. Dneva za svoj odhod še ni določil.

SODNIKA
SO ODVEDLI

Odvedenje se je izvršilo iz političnih razlogov. — Sodnik ni hotel podpisati predložene mu listine.

Pikesville, Ky., 27. oktobra. — Davi so ustavili Willis Statona štirje maskirani moški ter mu rekli, naj podpiše neko listino, Ker tega ni hotel storiti, so ga odvedli.

Staton kandidira na neodvisnem tiketu za okrožnega sodnika. Statonov nečak je rekel, da je peljal Statona v nekega političnega zborovanja v Pikesville, ko jima je velik avtomobil zastavil pot.

Iz avtomobila so stopili štirje maskirani moški in mu predložili neko listino v podpis.

— Raje umrem, kot da bi to podpisal, — je odvrnil Staton. Nato so ga zgrabili, zvezali, vrgli v avtomobil in ga odvedli.

Mrs. Staton je izjavila, da je dobil njen mož več pismen, v katerih so mu neznanci grozili, da se mu bo nekaj zelo neprijetnega zgodilo, ako bo vztrajal pri kandidaturi.

ODŠKODNINE ZA FARMERJE

Washington, D. C., 27. oktobra. — Okoli 80 odstotkov ameriških farmerjev, ki pridelujejo pšenico, se je navezalo, da bodo prihodnje leto zmanjšali svoj pridelek pšenice. Za to pa bodo prejeli od vlade odškodnino v znesku \$102,000,000.

NESREČA V RUDNIKU

McKeesport, Pa., 27. oktobra. — V Hubbard majni, ki je last McKeesport Coal and Coke Company, se je s stropa odrgalo kamenje. Trije majnjarji so bili pri tem ubiti, več pa jih je bilo ranjenih. Nesreča se je pripetila ob času, ko so se delavci menjavali.

ZEPELIN NA POVRATNEM
POLETU

Akron, Ohio, 27. oktobra. — Nemški vodilni balon "Graf Zeppelin" se je vrnil iz Chicaga ter bo jutri odletel nazaj proti Nemčiji.

PRINC HUMBERT
JE IMEL NEZGODO

Berlin, Nemčija, 26. oktobra. — Vsi policijskega povelja, da mora hvest ostati tajna, se je izvedelo, da se je avtomobil italijanskega prestolonaslednika princa Humberta zadel v neko motorno kolo. S princem Humbertom je bila v avtomobilu njegova žena princesa Marie-Jose, diva belgijska princesa, in njegova sestra princesa Mafalda, ki je poročena s češkim princem Filipom.

Nesreča se je pripetila, ko je princ vozil proti Potsdamu. Na nekem ovinku je avtomobil zadel ob motorno kolo.

Policist je zapisal njihova imena, da pa se ne bi izvedelo, da se nahajajo v Nemčiji, je berlinski policijski načelnik prepovedal časnikom objaviti to nesrečo. Toda tudi časnikarski poročevalci so za to izvedeli in vest je prišla v javnost.

RAZOROŽITVENA
KONFERENCA

Delegati zahtevajo novo zasedanje. — Ne vedo, kaj naj napravijo. — Anglija priporoča zaupanje mesto obžalovanja.

Ženeva, Švica, 27. oktobra. — Čela komisije svetovne razorožitvene konference je bila odgojena do 4. decembra ter je pustila razorožitvene zadeve za prihodnjih šest mesecev vodilnemu odboru, ki pa je bil tudi odgojen do 9. novembra.

Ameriški delegat Norman H. Davis bo med tem časom najbrže potoval po Evropi, ako ga predsednik Roosevelt ne pokliče v Washington.

Dne 9. novembra, ko se zopet sestane odbor razorožitvene konference, bo imelo vprašanje glede orožja v svojih rokah tajništvo Lige narodov. Odbor ni napravil ničesar drugega, kot da je določil dan 9. novembra za zopetni sestanek, kojti nikdo ne ve, kaj naj bi odbor napravil.

Angleški delegat stotnik Anthony Eden je rekel, da je sicer obžalovanja vredno, da je Nemčija odstopila od razorožitvene konference, da se pa delegati zaradi tega ne senejo odvrniti od svojega poglavitnega namena in cilja.

ROOSEVELT ODGOJIL
USMRČENJE

Washington, D. C., 27. oktobra. — Predsednik Roosevelt je odgodil za nedoločen čas usmrčenje zamorca Williama Washingtona in sicer dve minuti prej, predno je imel umreti na električnem stolu.

To se je zgodilo na priporočilo generalnega soligitorja Biggsa, da se zamore preiskati, verodostojnost dokazov, ki govorijo v njegovo prilogo.

PIVOVARNO SO PREMENILI
V MLEKARNO

Dunaj, Avstrija, 27. oktobra. — Uradni list je objavil naslednje kratko obvestilo:

— Oblasti so dovolile trgovskemu podjetju, ki je bilo znano pod imenom "Pivovarna družba Dreher", da premeni svoje ime v "Dreherjeva mlekarina".

Dreherjeva pivovarna je bila skoro eno stoletje največje podjetje te vrste v Avstriji. Leta 1836 je mladi Anton Dreher v Klein-Schwechat pri Dunaju ustanovil prvo pivovarno, katero je tekom let razširil, tako da so naprave z uradnimi poslopiji mirale 12 akrov. Poleg tega je tudi zgradil pivovarno v Micholpu na Češkem in drugo blizu Budimpešte. Ob njegovi smrti leta 1863 je bilo njegovo premoženje cenjeno na 600,000,000 kron in je bil za cesarjem Francsom Jožefom najbogatejši Avstrijec.

Po njegovi smrti je prevzel pivovarno njegov sin. Po vojni je podjetje pričelo nazadovati in Dreher se je umaknil iz pivovarniške družbe ter samo upravljal svoja posestva. Zadnji lastnik, Evgen von Dreher je bil pred kratkim ubit pri neki avtomobilski nesreči in njegov sin je sedaj star komaj deset let.

In sedaj je bilo pivovarstvo izpremenjeno v mlekarstvo.

NENAPADALNA POGODBA MED
AMERIKO, RUSIJO IN JAPONSKO

MOSKVA, Rusija, 27. oktobra. — Komisar za zunanje zadeve Maksim M. Litvinov je ob 11. ponoči v posebnem železniškem vozu, ki je bil priključen vlaku, ki vozi v Varšavo in Berlin, odpotoval iz Moskve in je na potu v Washington, kjer se bo pogajal s predsednikom Rooseveltom za obnovo rusko-ameriških diplomatskih zvez.

LAŠKI FAŠISTI
PROSLAVLJAJO
11. OBLETNICO

Mussolini pravi, da bo fašizem v doglednem času podjarmil ves svet. — Svečano praznovanje.

Rim, Italija, 27. oktobra. — Italijanski fašisti bodo jutri svečano proslavili enajsto obletnico fašističnega pohoda proti Rimu. Slavnostni govor bo imel italijanski ministriški predsednik Mussolini, ki bo povedal o obrani množice, da se fašistične ideje naglo širijo in da bodo kmalu osvojile ves svet.

Po mnenju Mussolinija je fašizem nekaj konstruktivnega in revolucionarnega, kar je navdalo ves svet z novim upanjem.

Pred Mussolinijem ga defiliralo dvajset tisoč italijanskih veteranov, ki so bili odlikovani v vojni.

Nato bo svečano otvorjena nova ulica Zmaga, ki vodi od Kolizeja proti Palatinskemu hribu.

AMERIKANCI
OPROŠČENI

Palma, Majorka, 27. oktobra. — Po peturni tajni obravnavi je vojaško sodišče oprostil pet Amerikancev, ki so bili obtoženi, da so napadli španskega orožnika.

Razsodbo sodišča mora se potrditi najvišja španska oblast.

Državni obtožitelj je za vsakega obtoženega Amerikanca zahteval zaporno kazen šestih let. Svojo zahtevo je utemeljeval s tem, da da je zatirjeval, da so se Amerikanci prekršili proti oboroženi sili Španske. Trije sodniki vojaške komisije so bili štiri ure za dolgo zaporno kazen.

Obtoženi so bili: Clinton Lookwood in njegova žena iz West Springfield, Mass., Rutherford Fullerton iz Columbus, O., Roderick F. Mead iz New Yorka in Edmund W. Blodgett iz Stanford, Conn.

DUNAJČANI SE NE ZMENIJO
ZA NADVOJVODE

Dunaj, Avstrija, 26. oktobra. — Tekom konjske dirke je v dolgi vrsti avtomobilov samo en avtomobil imel nadvojvodsko zastavo, toda Dunajčani se niso zmenili za bivšega nadvojvodo Otona, ki je sedel v avtomobilu. Ljudje so se sicer ozirali v avtomobil, toda bolj iz radovednosti, kot pa z navdušenjem.

Bivši nadvojvode se radi udeležujejo narodnih demonstracij, toda nekdanjih "živio"-klicev ni ališati. Ljudstvo se je privadilo na nepubliko in pozabilo na nekdanji cesarski blešč.

Diplomatični krogi so mnenja, da bo mogoče v Washingtonu sklenjena nenapadalna pogodba treh držav, med Združenimi državami, Rusijo in Japonsko, vsled česar bo mir na Daljnem Istoku zagotovljen.

Četudi ni o tem nikakega uradnega naznana, vendar je gotovo, da Rusija ne bi bila proti taki pogodbi. Tako pogodbo bi tudi odobraval japonski zunanji minister Koki Hirota, ki je bil poslanik v Moskvi, predno je postal zunanji minister in ki je poznan kot goreč zagovornik sovjetsko-japonskega zblizanja. Toda dvomljivo je, ako bo Hirota, kateremu se še ni posrečilo med japonskimi ultra-nacionalci premagati njih nasprotja proti rusko-japonski nenapadalni pogodbi, pri tem imel kaj uspeha, da zblizba te tri države.

Kot nadomestilo za tako pogodbo med tremi državami bi prišla v poštev posamezne pogodbe, sovjetsko-japonska, sovjetsko-ameriška in ameriško-japonska nenapadalna pogodba. Vse te pogodbe bi mogle biti ob istem času podpisane.

Gotovo pa je, da bo v Washingtonu sklenjena kakšna slična pogodba, kajti Rusija se je odločila, da se bo v bodoče vprašala vsaki japonski politiki, ki bi skušala obkroževati njeno posest na Daljnem Istoku.

Ker Rusija ne ve, kaj namerala Japonska v Mandžuriji, zato skuša svoje ozemlje, ki meji na Mandžurijo, izpremeniti v trdnjavo. Sovjetske vojaške oblasti se dobro spominjajo, kako velike težave je imela Rusija v rusko-japonski vojni leta 1904 s prevažanjem vojaštva in orožja in se zavajajo, da je železniški prevoz med evropsko Rusijo in Sibirijo še vedno pomemben, zato z vsemi silami delujejo na to, da napravijo Sibirijo vojaško neodvisno od evropske Rusije. In ta načrt se z vsakim mesecem izpopolnjuje.

Rusija oborožuje Sibirijo, ker se boče Japonska v Aziji polasti novega ozemlja in z Rusijo ne mara skleniti nenapadalne pogodbe, kakoršno je Rusija predlagala Japonski pred dvema letoma.

NEMŠKI BEGUNCI
V FRANCJI

Pariz, Francija, 27. oktobra. — Med tem ko je ostali svet izražal svoje pomilovanje do nemških židov, jim je Francija odprla svoja vrata.

Tudi Čehoslovaška je sprejela mnogo iz Nemčije izgnanih židov. V Franciji cenijo število židovskih in drugih nemških beguncev na 100,000. Od teh jih je okoli 10 tisoč brez vsakih sredstev, ki dobivajo pomoč od javnih prispevkov.

Spočetka so bili begunci nameščeni po krajih ob nemški meji, pozneje pa so bili premeščeni v notranost dežele. Največ se jih je naselilo v Parizu in njegovih predmestjih.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benson, Treasurer

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Ja celo leto velja za Ameriko in	Ja New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inostranstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.

Dopolni bres podpis in osebnosti se ne približujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice naznanijo, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

KDO JE ZMAGAL V SVETOVNI VOJNI

Prepir, kdo je pravzaprav zmagal v svetovni vojni, se vrši izza sklenitve premirja in najbrž ne bo nikdar končan.

Francozi pravijo, da so oni zmagali. Amerikanci si laste to čast zase. Istotako tudi Angleži.

Nemci pravijo, da so zmagovali vse do časa, ko je poselja Amerika vmes.

O zmagi govori seveda tudi Italija, dasi se je moralo njeno vojaštvo umakniti daleč za reko Piavo.

Te dni je neki londonski časopis objavil članek o bivšem nemškem kaiserju Viljemu.

Članek je baje iz zanesljivega vira izvedel, da je bivši kaiser najbogatejši mož v Evropi. Njegovo premoženje znaša baje nad stosedemdeset milijonov dolarjev.

Če je to resnica, odpade vprašanje, kdo je zmagal v svetovni vojni.

Kaiser je zmagal!

FAŠIZEM V AMERIKI

Fašizem, ki je huda bolezen na telesu narodov, se je iz Italije razpasel skoro po vsem svetu v več ali manj hudi obliki.

Celo Nemčija, katero so smatrali vsi za eno najnaprednejših držav, se mu je brezpogojno podvrgla. In ni več daleč čas, ko bo Nemčiji sledila tudi Avstrija ter druge centralno-evropske države.

Čitatelje bo gotovo zanimalo, če je tudi v Združenih državah kaj fašistov.

Seveda so. In po zadržanju njihovega voditelja Arthura J. Smitha jih je celih deset milijonov.

Možak ima svoj glavni stan v Philadelphiji. Pred kratkim je policija preiskala njegov urad in našla razne stvari, zaradi katerih se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Ameriški fašisti nosijo rjave srajce in njih cilj je napraviti predsednika Roosevelta za diktatorja.

Onemu, ki pristopi v fašistično organizacijo, ni treba plačati nobene vstopnine, kupiti pa mora (in v tem grmu tiči zajec) od Arthura J. Smitha rjavo srajco s fašističnim znamenjem. —

Srajca stane trinajst dolarjev.

Brez dvoma je Smith dosti čital o Kukluksklaneih, katerim so wizzardi prodajali bele halje po deset dolarjev in s tem napravili ogromna premoženja.

Ker imajo fašisti (po Smithovem zadržanju) bolj jasne cilje nego so jih imeli Kukluksklanci, so njihove srajce tri dolarje dražje od belih halj.

Kar se tiče fašistične želje, da bi postal Roosevelt diktator, je pa druga stvar.

Kongres je res dal Rooseveltu skoro diktatorsko oblast, toda Roosevelt se je dosedaj še ni poslužil in se je najbrž tudi ne bo, kajti zaveden in napreden narod, čigar zemlja je neizmerno bogata, se bo skušal z drugačnimi sredstvi kot je diktatura izkupati iz mizerije.

Če pa res ne bo drugega izhoda in drugega sredstva, bo začel Roosevelt izvajati diktatorsko oblast.

Ako bo prišlo do tega, bo smatral predsednik za svojo prvo dolžnost, razpustiti organizacijo ameriških fašistov.

ENOSTAVNO, TODA TEŽKO IZVEDLJIVO

NRA se je dosedaj še precej dobro obnesla, toda nobena novotarija nima takoj popolnega uspeha.

Nesporazumi se le počasi izgledajo in popolno soglasje je skoro nemogoče.

Marsikaj, kar je lepo na papirju, se v praksi ne obnese.

Neki list v Georgiji je dal administratorju NRA, generalu Johnsonu, sledeči nasvet: —

— Tako uredite, da bomo tisto, kar moramo kupiti, zelo poceni kupili in da bomo tisto, kar imamo naprodaj, zelo drago prodali.

Če bi bilo kaj takega mogoče, bi bilo depresije mahoma konec.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Želim sporočiti svojim sorodnikom, znanec in prijatelj, da sem se moral podvreči težki operaciji na ušesni kosti (mastoid) dne 19. oktobra 1933.

Zdravje se mi boljša. Pozdravi!

Frank Maček.

Moon Run, Pa.

Perryville, Pa.

Vsem prijateljem in znanecm uaznanjam tužno vest, da je bil do smrti povožen od vlaka moj mož George Chervan dne 20. oktobra ob pol enajstih ponoči, ko je škal delo in se vračal domov po Wabash progi. Našli so ga pri brulastomu že mrtvega. Leta 1931 mu je brat zgorel, 1932 mi je moja mati tudi zgorela, sedaj sem pa še moža izgubila. V kratkem času so mi moji najdražji. Naj mi miru počivajo!

Tukaj zapuščam mene, žalujejo ženo, in 29 mesecev staro hčerko, ki jo je iskreno ljubil in dve svaki. V starem kraju zapuščam sestro in brata.

Pozdravi!

Albina Chervan.

Moon Run, Pa.

Ker se nikdo ne oglasi iz naše naselbine v listu Glas Naroda, bom jaz nekoliko opisal o razmerah pri nas.

Najprvo moram omeniti, da smo izgubili tri rojake iz naše naselbine v tem letu. Prvi je umrl Johan Celar v marcu, drugi je umrl v mesecu avgustu, John Grice, in tretji, Alojz Temme, je umrl v mesecu septembru. Zadnja dva sta bila stara naseljenca in dobro stoječa. Vsi trije pa zapuščajo družine. Tako je bilo to leto za našo naselbino zelo nesrečno. Upam pa, da bo prihodnje leto kaj boljše za nas.

Delavske razmere so se precej izboljšale, ker je v veljavni ZRA. Dela se s polno paro, to je 40 ur v tednu v vseh premogovniških in tukajšnji okolici. Koliko časa se bo pa tako delalo, je pa vprašanje bodočnosti.

Dne 30. novembra na Zahvalni dan obhaja društvo št. 88 S. N. P. J. v Moon Run, Pa. svojo 25. letnico. Program bo zelo bogat. Glavni govornik na tej proslavi bo sobrat Frank Podboy iz Park Hill, Pa.

Nekaj mi je tudi prišlo na moja velika ušesa, namreč, da misli ženski klub "Nira" prirediti neko smešno igro za to slavnost. Ampak to je še tajnost kluba, kaka igra bo, vendar se šepeta semintja, da bo ta igra tako smešna, da bo za polt.

Pričetek te slavnosti bo točno ob 2. uri popoldne.

Ujundno vabimo vse cenjeno občinstvo, da ne pozabi priti na ta dan v Moon Run in vas zagotovo, da vam ne bo žal za par ur, ki jih prebijete med nami. Manjkalo ne bo nobene stvari, naj si bo za suha grla ali za plesalčine. Tudi Peter Zgaga ne bo izostane, ker tukaj je dosti Marjane in drugih deklet, ki ga bodo prav dobro zabavale; to mu garantiram.

Za pripravljalni odbor:

Jacob Skerl.

NOVA POTA V PREMOGARSTVU

Sestemek, do sedaj nenavadne vrste, se je pred dnevi vršil v nekem hotelu v Washingtonu. Ob enem koncu dolge posvetovalne mize sedel je dolgoleten delavski voditelj, ki je vodil premogarje v neštevilnih štrajkih in borbah za priznanje njihove pravice do kolektivnega pogajanja. Ob drugem koncu je sedel predsednik ene izmed največjih premogovniških družb v Pennsylvaniji, stari borilec proti organiziranemu delavstvu, ki je pred nekoliko leti prisegel, da nikdar ne stopi v pogajanja z organizacijo premogarjev. Ob obeh straneh mize sedeli so poglavarji raznih premogovniških družb in zastopniki organizacije United Mine Workers. Seja, ki je sledila sedmim tednom pogajanja, je bila skicirana v svrhu, da se podpiše sporazum glede ur dela in mezd v industriji mehkega premoga. Predsednik Roosevelt je skoraj takoj za tem odobril sporazum kot dodatek k že odobrenemu NRA kodeksu za to industrijo.

Ko to pišemo, delo v nekaterih premogovniških zapadne Pennsylvanije je še ustavljeno. Ali vse kaže na to, da preostali spori se bodo kmalu poravnali. Premogovniški kodeksi (code) in sporazumi utegneta biti preobratna točka v zgodovini ene izmed osnovnih industrij v Ameriki, v kateri prevladujejo tujerodni delavci.

Unionizacija premogarstva.

Sporazum se tiče mezd in delavnih razmer kakih 340.000 premogarjev od Alabame do Pennsylvanije, vseh premogovnikov v West Virginiji, ki so bili pozorišče ostrih delavskih bojev za nekoliko desetletij. Navstevši okraj trdega premoga, ki zapopada kakih 100.000 unioniziranih premogarjev, vsa premogovniška industrija je bila tako unionizirana. In to je najbolj značilna poteza tega sporazuma. Na nedvomen način se priznava pravica premogarjev, da se smejo organizirati in se pogajati kot organizacija. Uvedena je popolna masinerija za poravnanje sporov, zatenci od lokalnega premogovnika, ki naj izvoli po tri člana za poravnanje težko, do okrajnega zastopstva premogarjev in zastopnikov industrije, pa tja do narodnih udruženj delavcev in delodajalcev.

Ustanavlja se minimalna urna dnevna mezdla po stroki in okraj. Tako v premogovniških Pennsylvanije, Ohio in severne West Virginije imajo dobiti "rock drillers" ne manj kot 59 in pol centa na uro, "drillers", "trackmen", "wiremen", "timbermen" — 57 centov na uro ali \$4.60 na dan, "greasers", "trappers", "flaggers", "switch throwers" — 37 in pol na uro oziroma \$3 na dan. Minimalna plača za znanje delavce sega od 37.5 do 48 centov na uro. Za severno West Virginijo so bile sprejete minimalne mezde za 2000 funtov premoga, od 33 do 56 centov. Ako se te mezde priravnajo z onimi, ki se sedaj plačujejo, sporazum poviša plače za 20 odstotno več.

Druge značilne točke sporazuma in premogovniškega kodeksa so:

Določa se petdnevni teden 44 ur.

Premogarji si pridobijo pravico

imeti svojega lastnega tehtalca (check-weightman), ki naj nadzira tehtanje premoga.

Nikdo pod starostjo 17 let ne sme biti zaposlen v jami niti v uvarnem delu zunaj jame.

Premogarji ne smejo biti prisiljeni živeti v hišah premogovniške družbe. Morajo biti plačani v gotovini ali s čekom, predstavljajočim gotovino, ne pa z nakaznicami (script) in ne smejo biti prisiljeni kupovati v prodajalnicah premogovniških lastnikov.

Sijajen primer sodelovanja s premogarji.

Skoraj popolna unionizacija ameriškega premogarstva sledi vzglednemu primeru sodelovanja s premogarji, ki ga je dala tej industriji Rocky Mountain Fuel Company, drugi največji producent premoga v Coloradu. Miss Josephine Roche, ustanoviteljica in dolgoletna ravnateljica Foreign Language Information Service-a, je predsednica te družbe. Skoz dolgo leta so lastniki premogovnikov v Coloradu bojevitno odbijali vsak poskus organizirati premogarje in ta država je bila torišče velikih štrajkov. Ko je Miss Roche dobila kontrolo te družbe, sklenila je sporazum z United Mine Workers, ki je razbudi senzacijo širom vse dežele.

Pohvalili so ga kakor značilen primer, kaj se mora napraviti na polju socialne pravice. Delavci so bili priznani kot "partnerji" v skupnem podjetju. Uveden je bil osemurni dan, mezde so bile povišane nad onimi v bližnjih ne-unioniziranih premogovnikih in ustanovljeno je bilo postopanje za poravnanje vzajemnih sporov. Samotacija in zdravniški pomoč za premogarje in njihove družine je bila druga značilna novotarija. Lastniki premogovnikov starega kopita so bili ogorčeni, ko so izvedeli, da delavski voditelj, ki je vodil eden izmed najbolj ljutih štrajkov v Coloradu, je bil od Miss Roche imenovan za menežerja njene družbe. Nekateri finančni krogi so takoj začeli oster boj proti politiki, uvedeni od Miss Roche. Vklje temu nasprotstvu je družba preživela depresijo mnogobojne kot mnoge druge premogovniške družbe. Ta uspeh gošpice Roche dokazuje, da se socialna pravičnost izplačuje ne le za delavce, ali na vsestranje tudi za delodajalce.

Bojna industrija.

Unionizacija ameriških premogovnikov prišla je ob času, ko ta industrija, ki je bila nekaj hrbtišče industrijskega razvoja, splošno propada. Prestol kraja Premoga se majo. Leta 1913 je premog preskrboval deželo z 84 odstotki njene energije ali gonilne sile. Leta 1929 pa le 60 odstot. Petrolej, priradni plin in vodna sila so postali mogočni tekmovalci premoga. Oljne peči se čim dalje več postavljajo v privatnih hišah, kakor tudi v industrijskih napravah in tudi ladje in železnice čim dalje bolj nadomestujejo premog z oljem. V zadnjih desetih letih je produkcija priradnega plina in vodne sile kar se podvojila, do

BLAZNIKOVE
Pratike

za leto 1934

IMAMO V ZALOGI

Cena 20c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

čim produkcija premoga je na isti višini kot pred dvajsetimi leti. Poleg tega pa imamo tako boljše metode kurjenja, da tona premoga dandanes služi več kot po prejšnjem.

Ali navzlic temu je premog osnovna industrija v tej deželi, ena izmed največjih, in več kot 600 tisoč ljudi je zaposlenih v njej. V varnosti premogarstva se je storil velikanski napredek. Vendarle kopanje premoga je še vedno ena izmed najnevarnejših obrti. V zadnjih 25 letih približno 2400 ljudi je našlo smrt v neizodah in številu poškodovanih šteje več kot 100.000 na leto. Vseč boljših varnostnih naprav je razmerje neizod znatno padlo v zadnjih letih, ali celo dandanes se za vsakih milijon ton izkopanelega plačuje s tremi človeškimi življenji. Sporazum, ki unionizira premogarje, določa tudi boljše zaščito za delavce, tako da njegova obrt naj postane toliko varna kot ona delavcev v drugih večjih industrijah.

STARE DEVICE — POŽIGALKE

V Rašavi pri Bratislavi so imeli pred štirimi leti celo vrsto požarov. Pri vsakem požaru so našli pismo, v katerem je bil naznanjen naslednji ogenj. Pred kratkim je zopet gorelo pri železniškem uradniku Butki. Tudi topot so našli pismo, ki pa je vsebovalo poleg običajne grožnje tudi vrsto psqv, ki so bile namejene Butkovi služkinji, Mariji Mihačkovi. Orožništvo je zasledilo Butkovo, in ta je priznala, da je pisala pisma sama. Pozneje pa je povedala, da so vse požare v Rašavi podtakpile razočarane zarjavele device, ki so prisegle osvetlo vsaki hiši, kjer je bila nevesta. Orožniki so na ovadbo Marije Mihačkove prišli še dve drugi stari devici, Marijo Polcaj in Marijo Prašek. Obe sta priznali, da sta pripadali zvezi starih razočaranih devic in da sta požigali domove nevest, da osvetijo snubeem, ki niso hoteli priti ponje.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Peter Zgaga

Ko je bil ženin sam z nevesto, jo je ljubeznjivo objel in ji zasepetal na uho:

— Jaz te bom vedno, vedno rad imel.

Ona je zazdehala in odvrnila: — Vedno da, ne boš rad imel! Oh, kako bo to strašno dolgočasno...

Svet se modernizira. Posebno Amerika je moderna.

Ali se še spominjate časov, ko nas je mati prvič poslala v šolo? Lepo smo se morali umiti, obleči sveže perilo in si zlikovati čevlje. To so bile vse priprave.

Dandanes je povsem drugače. V Ameriki namreč. Dandanes si mora dati otrok, predno gre v šolo, izrezati baržavke.

— Odkar sem oženjen — je modroval mladi zakonec — hite duvci, tedni in meseci kot bi jih z bledim podili.

— Koliko časa so pa že oženjeni? — ga je vprašal izkušen možak.

— Prihodnji teden bo en mesec — je odvrnil samozavestno.

Iz pisem, ki sem jih dobil ta teden, objavim samo naslednje in in sicer brez vsakega komentarja:

— Peter Zgaga, ker tako rad daš dober svet, te pa še nekaj vprašam, čemu imajo možje žene radi samo takrat, kadar je zdrava? Če zbolijo, se pa že veseli, da bo drugo dobil. Dosti je pa tudi takih, ki imajo mlade, pa še niso zadovoljni in si želijo prebrati. Druga je pa spet, če je ženska slabo oblečena; jo amerja, da je taka kot nobena in pravi: — Sama lenoba je pri tebi. — Če se pa preobleče in malo laže pokravlja, pa pravi: — No, kam pa zdaj? Čemu si se tako napucala? O, že vem, zakaj. — Če ženske molčijo, ni za moške in pravijo, da muho držimo. Če se nam pa malo na smeh obrne, jim zopet ni prav in imajo vedno kaj povedati. Ako gre ženska prej spat kot možki, pravi: — Že vem, zakaj. Če pa malo počaka, pa tudi pravi: — O, že vem, zakaj. Žena mora samumensko merikati na moža, da mu bo po volji. Če rodi žena kaj več otrok, ni zanj, če jih nič nima, pa spet ne. Ako otroci niso vsi očetu podobni, pravi, da niso njegovi. In tudi ta stitni niso njegovi. Samo ta pridni so njegovi.

Pismo se nadaljuje, pa se mi zdi, da je bolje, če konca ne objavim. Njen mož bi se jezil. Pa ne samo njen mož, ampak skoro vsi drugi poročenci možje, kajti resnica oči kolje.

Ta je iz starega kraja in je resnica od začetka do konca.

Učitelj je vprašal učenčka:

— Čemu te pa ni bilo včeraj v šoli?

— Nisem mogel priti. Brata sem dobil, in včeraj je bil krst.

— Hm, to je pa čudno — se je zamislil učitelj. — Saj je tvoj oče vendar že tri leta v Ameriki.

— Seveda je — mu je pojasnil solar — pa večkrat piše in včasih tudi pošlje kak dolar.

O, ženske! Kdo vas razume?

Prej bi človek pregruntal sveto Trojico nego vas.

Samo majhen primer:

Mož in žena sta bila namenjena na veselico. Mož je bil že praznično oblečen in je nestrpno čakal v veži, dokim se je ona še vedno oblačila v prvem nadstropju.

Čakal je pol ure, čakal je celo uro, predno je prišla.

— Tak pogljiva, no — je rekel.

— Skrajni čas je. Saj sva že tako ali tako potovico zamudila.

— Čakaj, — je rekla. — Ali je židana pentlja, ki jo imam pri pasu, na sredi?

— Da, čisto na sredi — je odvrnil mož.

— Ali je res na sredi?

— No, če ti rečem, da je.

— Veš, pa ne sme biti na sredi, mora biti malo na strani — mu je pojasnila in zopet odšla v gorje nadstropje pentljo popravljati.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vseč naše dolgoletne skrajnje Vam, samoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi v Washingtonu povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE.
MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO
DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.60	Din. 100	Za \$ 8.70	Lir 100
" \$ 4.75	Din. 200	" \$ 17	Lir 200
" \$ 6.85	Din. 300	" \$ 42.10	Lir 500
" \$ 11.10	Din. 500	" \$ 83.50	Lir 1000
" \$ 21.75	Din. 1000	" \$ 166	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali v dolarjih, dovoljujemo, da se pošlje po pošti.

IZPLAČILO V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$3.00 morate poslati \$ 5.75

" " \$10.00 " " \$10.00

" " \$15.00 " " \$15.00

" " \$20.00 " " \$20.00

" " \$30.00 " " \$30.00

" " \$50.00 " " \$50.00

Profesionalni dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 West 18th Street NEW YORK, N. Y.

Spisal A. D. ENNERY

Gospa REGINA Roman iz življenja: ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

68

Tom globoko vdihne in si misli: samo, ko bi ne bil skoro dvajset let starejši kot ti, mala medvedka, kako lep par bi to bil. — Toda ne reče ničesar, poboja jo po laseh in jo pelje k mizi, da si more vse ogledati. Sedaj pride tudi teta Greta in Toma smeje pogleda, kadar Urška veselo vzklizne.

Ko je bila kmalu nato teta Greta nekaj časa sama s Tomom, mu pravi:

— Človeku kar srce oživi, ko jo vidi, kako je vesela. Kaj takega ne boš doživel z domišljavimi, modernimi, mladimi damami.

— Saj čisto odkrito prizna.

— Hvala Bogu, da je še ostala nepokvarjeno dekle — in — solnčni žarek za vas Langenfurt. Kar bojim se, teta Greta, kadar pomislim, da bo nekega dne odšla iz Langenfurta.

Teta ga začudeno pogleda.

— Za to se ji ne bo prav nič mudilo.

— Toda — komu drugemu bi se mudilo. Ali nisi opazila, da jo dr. Nimrod vedno zasleduje s svojimi pogledi?

Nasmeh se razlije čez njen obraz.

— To more tudi kdo drugi.

— Toda zdi se mi, da ravno on misli resno. In — Urška ga ima najbrže tudi zelo rada.

— Misliš?

— Saj čisto odkrito prizna.

Stara gospa položi roko na njegovo ramo. Prijazen nasmeh se ji ziblje okoli ustnice.

— Tako, tako; to dela?

— Da, — sikne hripavo skozi ustnice.

Vedela je, kako mu je v srečo, slutila je, da je bil na dr. Nimroda nekoliko ljubosumen. Opazila je tudi dobro, kako boječe sta si Urška in Tom med seboj prikrivala, kaj sta čutila eden do drugega, toda vedno si je pravila, da ni dobro dotikati se tako nežnih stvari. Sama se morata med seboj najti. Ljubezen zori tako ob majnih zaprekah. In v svojem sreču je čutila veliko veselje nad tem skrivitim bojem obeh mladih sre. Toda Toma je vseeno hotela nekoliko pomiriti; to mu ne bi škodilo. Ljubeznjivo mu pogleda v obraz.

— Tom, mlada dekleta so čudne stvari. Rajši si odgriznejo jezik, predno bi priznale, da imajo koga radi — ako ga ljubijo. Meni se stvar z dr. Nimrodom ne zdi prav nič nevarna, saj, kar se tiče Urške, dokler še tako odkrito pove, da ga ima rada.

Tomove oči se zasvetijo.

— Misliš?

Teta odločno priklama.

— Dr. Nimrod se bo moral ozreti po drugi nevesti, ako se hoče poročiti. Urška prav gotovo ne bo nikdar njegova žena.

Tom se globoko oddahne. Ko bi teta Greta imela prav! Toda, če ne bo dr. Nimrod, bo kdo drugi; nekdo bo prišel in mu bo odnesel malo medvedko.

Predno ji more kaj odgovoriti, je bila Urška zopet pri njima.

Zvečer so bile vse sobe za goste čarobno razsvetljene. Bilo je prikratk, odkar je bil Tom gospodar, da je bila tako velika slovesnost. Vse, kar je spadalo v družbo v Erfurtu in okolici, je bilo povabljen in nikdo ni odpovedal. Celo komercialni svetnik Donald s svojo soprogo in hčerjo je obljubil. Nedavno je Tom tudi to družino obiskal. S komercialnim svetnikom je bil v trgovski zvezi. In rekel mu je odkrito: — Zakaj bi se ogibala, vaša gospica hči in jaz, gospod komercialni svetnik? Četudi je bila nekdanja zaročenka mojega brata in je to zaročilo prelomila, vendar za mene ni nikakega vzroka, da bi se zato ogibala in tudi sama ne bo imela nikakega povoda, da bi se mene ogibala. Brez dvoma se bova v družbi še mnogokrat srečala in bilo bi mučno, ako bi se morala ogibati.

Na to odgovori komercialni svetnik:

— Prepričan sem, da moja žena in hči nimate ničesar proti občevarju z vami, toda ravno sedaj je moja hči v inozemstvu. Moja žena in jaz bova vesela, ako nas obiščete in kadar se moja hči vrne in bomo zopet imeli kako družabno prireditel, ali pa če gremo mi v kako družbo, tedaj nas bo zelo veselilo, ako se srečamo z vami.

Pred nekaj dnevi je komercialni svetnik naznanil Tomu, da se je njegova hči vrnila in tako je Tom na ta družinski večer poslal vabilo tudi komercialnemu svetniku. Enkrat je celo Toma Donaldove obiskal, da bi spoznal Georgino, toda je ni bilo doma. Toda oči je za sebe, na ženo in hčer sprejel povabilo in tako so ga tudi nekoj pričakovali z njegovo družino.

Urška se je pravočasno praznično oblekla, da je skupno s Tomom in teto Greto sprejemala goste. Saj je bil ta večer njen.

Tom je bil že v sprejemni sobi, ko pride Urška. Njegove oči se razširijo, ko stoji pred njim. Nikdar ni bila tako lepa kot ta večer in nikdar ni bila svoji materi tako zelo podobna. Kot kladivo mu je tolklo srce.

Tom se je skoro prestrašil Urškine očarljive lepote. Danes ni izgledala prav nič otročja. Zdela se mu je kot cvetlica, ki je odprla svoj kelih, da bi očarala ljudi, ki jo pogledajo. Veljalo ga je mnogo premagovanja, da je ostal miren.

— Urška, podobna si gorski vili. Zares, četudi se ti zdim smešen, kot drugi gospodje, če ti kaj takega povedo, moram reči, da izgledaš krasna v tej obleki.

Smeje se na peti obrne poleg njega.

— Kaj ne, stric Tom, obleka naredi človeka. Tudi meni se zdi, da je zelo lepa obleka in ko sem jo enkrat videla, nisem hotela nobene druge, četudi je bila grešno draga. Saj veš, koliko je veljala, saj se mti pokazala račun. Bila je velika lahkomisljenost, da sem jo kupila, toda zato bom v bodoče zelo varčna, da ne bom šla čez svoje razmere. To pa sem gotovo napravila s to obleko, kaj?

In nekoliko boječe ga pogleda.

— Počakaj, — moram še malo pomisliti — o, da, bila je res malo draga in dražja kot druge tvoje obleke. Toda drugače si tako varčna in vsak dan tudi ne obhajamo osemnajstega rojstnega dne. Zaradi tega se ti ni treba vznemirjati; ti bom že povedal, kadar boš preveč izdala.

Z veliko radostjo pogladi lahko židano krilo.

— Kako prijetno je prijeti to blago, stric Tom, kot cvetni listi. Potipij!

Urška nekoliko dvigne krilo in mu blago potisne v roke. Tako stoji tik poleg nje in v onaj, ki je prihajal od nje, ki mu skoro vzel zavest.

— Krasno! — pravi tiho. Toda takoj odstopi. Bal se je njene bližine, ker si ni toliko zaupa, da bi se mogel premagovati. Vesel pa je bil, da je obrnila svoje misli od denarja. Vedno je bil v skrbeh, da bo pričela natančneje izpraševati o svojih premoženjskih razmerah. Dó sedaj se ni bila posebno veščala v denarnih zadevah; četudi je počasi razumevala, kaj je po ceni in kaj drago.

Sedaj pride tudi teta Greta v dragoceni črni, cipkasti obleki in je izgledala kot vedno zelo dostojanstveno s svojimi lepimi belimi lasmi in lepo postavo. Tudi teta od vseh strani občuduje Urško, tedaj pa že pripeljejo prvi avtomobili.

(Dalje prihodnjik.)

Razne vesti.

SERVATIJA SO USTRELILA

Našim čitateljem je gotovo še v spominu zverski zločin, ki so ga pred meseci odkrili v Italiji. Našli so v dveh kovčgih razkosano žensko truplo in dolgo niso mogli dognati, kdo je žrtev in kdo storilec. Slednjič se je pokazalo, da je bila žrtev služkinja, ki je odgovorila na časopisni inzerat nekega Servatija, kateri je po listih jekal ženskih poznanstev, da bi se z njimi gmatno okoristil. Ko je Servati pognal denar svoje žrtve, je ta zahtevala od njega, naj jo vzame za ženo, toda on jo je činično umoril in ostavil njene telesne dele v dveh kovčgih na brezovlavih italijanskih železnice.

Pred sodiščem je morilec priznal zločin v celoti in tudi navedel motive. Obsojen je bil na smrt. Tedni so ga ustrelili v Sarzanu. Justifikaciji je prisostvovalo kakšnih 5000 ljudi.

Servati je zadnje čase popolnoma izgubil oblast nad seboj. Zadnje dni pred usmrtnitvijo ga je silno bolelo zob, a ni imel poguma, da bi si ga dal izdreti. Potem je pisal svoji ženi, naj si njegove smrti nikar ne žene k sreči. Zadnje želje mu niso mogli izpolniti. Zadrževal je namreč opulenten obed, toda zadovoljiti se je moral samo s cigaretami. Pred usmrtnitvijo so ga morali privezati na stol. Nato je hkratu počila 24 pušk in svinčenke so mu skoraj raztrgale glavo, ker so streljali na zločince iz neposredne bližine. Smrt je nastopila takoj.

DRŽAVE Z NAJMANJ IN NAJVEČ PORODI

Države z najmanj porodi na evropski celini so danes: Švedska, Nemčija in Avstrija. V Nemčiji in Avstriji je povprečni odstotek porodom popolnoma enak, na Švedskem pa nekoliko manjši. V primeri z Nemčijo in Avstrijo pa ima Francija mnogo večji odstotek porodom kakor pred nekaj leti. Povprečno največ porodom v Evropi imata Romunska in Portugalska, vobče pa dežele Iberskega in Balkanskega polotoka. V Rusiji je številni porodom tako velik, da se govori že o nekakšni "vzhodno-slovanski nevarnosti". Japonska pa ima več porodom nego Anglija in Amerika skupaj in v tem tiči nevarnost njene ekspanzije.

NOV SVETILNI PLIN

V Halleju na Nemškem so zgotovili plin po imenu propan, ki nastaja kot stranski produkt pri izdelovanju sintetičnega beucina, na 10 at. Tako zgoščen plin polnijo v jeklene steklenice, ki vsebujejo 50 kubičnih metrov plina, in jih oddajajo gospodinjstvom. Ta množina jim zadošča tri mesece za kurjavo in razsvetljavo. Velike važnosti pri novem kurilnem in svetilnem plinu je tudi to, da ne vsebuje ogljikovega monoksida in da ga je mogoče transportirati tudi v daljne kraje, ki jim tako ni treba velikih plinarn.

ČUDEŽ SVETEGA MIHAELA

Nadaljevanje s 3. strani.)

dolga, in vse, za kar te bodo še kdaj terjali, naj izgine v nič, kakor je ukazal moj Bog.

Nič se ni zgodilo pad Aleksandrovo cesto, morda niti lahten vetrni ni zavel. Toda množice, ki je še pred sekundo tako vedrih lic šla za svojim življenjem je tisti hip presunila strahota kakšne se ni videl svet. Tisti hip je padlo od ljudi domala vse, kar so imeli na sebi in s seboj. Dama iz najodličnejše družbe v dragocenem krznem plašču in svileni obleki, ki se je še karkar belo smejala sredi svoje družbe, je kriknila od groze in planila v najbližjo vežo povsem brez vsega — krzno in svila, uhani in prstani z dragulji, še zadnji kos najintimnejšega perila je šel od nje. Vsa Aleksandrova cesta je brez glave bežala navzgor in nazaj in na vse strani, v vsem tisočju ljudi ga ni bilo človeka, da mu nevidna, neslišna sila ne bi snela z života najbolj smešnih, najbolj potrebnih stvari. Gospodčinam iz trgovin, ki so prav ta večer s svežimi trajnimi kodri prišle iz česalnih salonov na ulico, so frizure v hipu padle na kup. Najbolj imenitnim kavalirjem so s srebrom okovane palčice usihale iz rok, dragoceni ustniki s cigaretami vred so jim plahneli v nič, damam so ginile ročne torbice iz rok, plašči, bluze, šolji, nogavice, ves svet je padal v najbolj abotni neigle. Stražnik je v tistem usodnem hipu stopil s pijanim capinom v ulico — čudodelni veter mu je v hipu plašč snel z ramen, capina pa je kakor zviška obšla čisto jasna treznost — napil se je bil namreč pri dobrosrčni natakariji v neki predmestni beznici na kredit. Nepreviden bančni ravnatelj je s svojo limuzino zavozil v ulico — v trenutku je avto skopnel pod njim, brez fraka, brez cilindra in brez rokavice se je gospod ravnatelj znašel na asfaltu, ves osramočen je kakor blazen bežal za drugimi, ki so bili prav tako kakor blazni, in se je skril za prvimi vrati. Na drugem koncu ulice so bili malo prej dovidali drugi nehotnik. — Jezus, blagoslov svetega Mihaela se je dotaknil še te veličastne, gosposke stavbe, zavaljala je v zraku, in kakor bi trenil se je od vrha do tal izpremenila v nič. Vsa ulica je bila kakor sam vesoljni potop, kakor kaos, iz katerega je vse, kar je, in v katerega se menda nekoč vse povrne.

Sveti Mihael je stal na svojem varnem trotuarju in strah ga je bilo lastnega dejanja, a še bolj strah spoznanja, ki mu je na takoj vrtoglav način zaplesalo pred očmi: ta narod je torej vendarle pred konkurzom. Tedaj pa je pomislil oči — po ulici je skozi vse to, brezupno neurje, prihajal eleganten, črno oblečen mlad gospod v lakastih čevljih, z zlatko verzičo na prsih, z bleščicami briljanti na prstanih, z monokolom v oči in se je s palčico igral v rokah, kakor da vse nič ni. Sveti Mihael je glodal in strmel — tu mu je očito prihajal naproti edini dostojni, častivredni mešan tega nesrečnega mesta, edini človek, ki hodi po svetu s čistimi računi in s čisto vestjo. Spoštljivo je sveti Mihael pristopil k njemu, spoštljivo se je poklonil pred njim.

— Dovolite mi, gospod, s kom imam v tem prečudnem mestu to izredno čast?

Z imenitno gesto je neznan človek posegel v žep, na beli vizitki je svetemu Mihaelu pred očmi zaplesalo ime:

Francis Bonvivant.

Ta edini človek s čistimi računi in s čisto vestjo je bil monsieur Francis Bonvivant, človek s krivimi papirji s Francoskega, ki za nič ni bil ničesar nikjer dolžan, ker za svoje potrebe nikdar ni imel navade, da bi kaj kupoval.

Sveti Mihael se je obrnil stran. Pomignil je prvemu izvoščku v sosednji ulici, ki je snel ob svojem vozu in z odprtimi usti zijal v vse, kar se je godilo pred njim. Sveti Mihael je stopil v avto in se je ves obupan vrgel na sedež. Še posebej za zdravljenje.

KJE JE NAJVEČ KONJ?

V Ameriki? V ameriških prerijah? Zmotaj! Največ konj ima Rusija. Prav tako ni res, da bi imeli Švica in Južna Amerika največ goveje živine. Največ jo je v Indiji. Največ slonov je spet v Siamu okrog 9500. Ovae je največ v Avstraciji in mamskatere krize bi ta celina ne prebolela, če ne bi imela toliko ovac, ki so hrbtnica njenega gospodarskega življenja. Kje je največ prašičev? Tudi tu vladajo še prav nejasna mnenja, toda statistični podatki govorijo, da je največ teh živali na Kitajskem.

SREDSTVO PROTI PARALIZI

Montakovski psihiatri Janel, Page in Müller so napravili v zadnjem času zanimive živalske poskuse s telurjem, žveplu podobnim elementom. Na kunčih so proučevali učinek te prvine na spirohete, hlačice, ki povzročajo sifilis in njene posledice. Pri tem se je izkazalo, da more telur kot edina doslej proti sifilidi preizkušena snov vdreti do sedeža spirohet v možganih, kar je izredne važnosti posebej za zdravljenje.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pu vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

1. novembra: New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg

4. novembra: Volendam v Boulogne
Saturia v Trst
Ile de France v Havre

8. novembra: Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Bremen v Bremen

10. novembra: Rotterdam v Boulogne
Berengaria v Cherbourg

11. novembra: Milwaukee v Hamburg
Tex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra: Pres. Roosevelt v Havre
St. Louis v Hamburg
Majestic v Cherbourg

17. novembra: Statendam v Boulogne
Paris v Havre

18. novembra: Augustus v Genoa

22. novembra: Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

25. novembra: Europa v Bremen
Vendram v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

29. novembra: New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

2. decembra: Volendam v Boulogne
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

6. decembra: Bremen v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

9. decembra: Ilex v Genoa
Majestic v Cherbourg

12. decembra: St. Louis v Hamburg

13. decembra: Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra: Paris v Havre

15. decembra: Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

20. decembra: Washington v Havre
Hamburg v Hamburg

22. decembra: Olympic v Cherbourg

27. decembra: New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Pres. Harding v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

V JUGOSLAVIJO

Moderna udobnost in neprekosljiva po-
strežba v vseh razredih... Tedenska odplut-
ja iz New Yorka... Privratne in hitre žele-
zniške zveze iz Hamburga

ZMERNE CENE

Pojasnila vam da vsak lokalni agent ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

39 BROADWAY, NEW YORK

... SKUPNA ...

POTOVANJA

in cene vožnji:

BOŽIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalac bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE ———— 25. NOVEMBRA
BERENGARIA ———— 29. NOVEMBRA
EUROPA ———— 15. DECEMBRA
BERENGARIA ———— 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE ———— 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj prihlasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.